

בשנער

ידיעות קיבוץ הזורע | כ"ג באדר התש"ף - 19.03.2020

הספדים מהלווית חיה בנארי ז"ל
בני משפחה | עמוד 4

פורים בהזורע תש"ף - אלבום תמונות
עמוד 10

ענייני השעה - קורונה
שרה מענית, נעמי שריד, משה כהן | עמוד 12

ילדים יקרים שלי, גם היום נישאר יחד בבית... בואו ואספר לכם סיפור: פעם, לפני שנים רבות, בני האדם (אנחנו) חיו בשבטים – משפחות משפחות, החיים היו פשוטים וטבעיים, הייתה קרבה והיה פנאי, וגם מחלות, רעב והתמודדות מול איתני הטבע. [מעבירה כמה דפים קדימה...] ואז הגיעה המהפכה התעשייתית, מצאנו רווחה והשכלה, עברנו לחיות במשפחות גרעיניות שהלכו והצטמצמו, קצת התרחקנו זה מזה ומאימא אדמה. [מעבירה עוד דף אחד...] ואז, ביום בהיר וכמעט אביבי אחד, הגיע אורח לא קרוא ומדבק מאוד. לא צריך לפחד, הוא היה קטן מאוד, אבל בני האדם ידעו, שכדי להיפטר ממנו, הם חייבים להתרחק עוד זה מזה, לתקופה ממושכת. בבת אחת החגיגות נדמו, מפגשים לא הכרחיים בוטלו, חיבוקים לחיצות ידיים נאסרו. בדידות הייתה מנת חלקם של רבים, איש איש בביתו. היה זה תחילתו של עידן חדש... בפעם הבאה, ילדים, אספר לכם את המשך הסיפור, ועכשיו מתוקים, תנו לאימא לעבוד קצת (מהבית).

מבוגרים יקרים, יש שאומרים שזוהי המגיפה הגדולה ביותר ב-100 השנים האחרונות. אבל האם גם אתם מרגישים, לפעמים, שכל זה קצת מוגזם? שתגובת הנגד שלנו לנגיף דמוי שפעת היא מופרזת משהו? או שאולי אתם חשים את ההיפך הגמור, שהצעדים שננקטים לא מספקים או מגיעים מאוחר מידי, ובקרוב העסק ייצא משליטה? הגזמה או המעטה, היסטוריה או צו השעה - ימים יגידו, אבל אין ספק שהאנושות משתנה לנגד עינינו המשתאות. קשה להצביע בדיוק, על מה השתנה בנו כחברה (אולי האנתרופולוגים וההיסטוריונים יצליחו בכך) אבל מרגישים את השינוי באוויר. אולי זה הניסיון שלנו להדוף בכל הכוח את הבלתי נודע, היוהרה שברצון לשלוט בכל הפרטים ולהדביר את החולי, או אולי זו הקלות היחסית בה נפרדנו מהחיה החברתית שבנו.

שם, בצמרת, יושבים אנשים חושבים ופרגמטיים, שאפשר לסמוך על שיקול דעתם, שלא חוששים לקבל החלטות קשות, ובכל זאת, אני תוהה אם בדור אחר היו מתקבלות החלטות אחרות, ולא כי מנהיגי העבר היו נבונים יותר, אלא כי האנושות הייתה שונה.

ילדים ומבוגרים יקרים, מה בכל זאת נלמד מהקורונה? יום אחד, כשכל זה ייגמר ונשוב לחיי השגרה, האם נעריך אותם קצת יותר? האם נוקיר תודה על כל מה שניתן, נלקח והושב לנו? אותם דברים יומיומיים ורגילים, שאולי היו מובנים מאליהם: גנים, בתי ספר, עבודה, חדר אוכל, חגים בקהילה, חתונות, מופעים, חיבוק, לחיצת יד ומהדורת חדשות בלי קורונה (ובלי מערכת בחירות). תודה על כל אלה, על המר והמתוק ועל כמה ימי חסד, של שמש אביבית - שובו אלינו במהרה.

שלכם,
■ אילת

מערכת בשער

עורכת

אילת ראטס

עיצוב ועריכה גרפית

אילת ראטס

טלפון

050-7450642

דוא"ל

bashaar.hazorea@gmail.com

השתתפו בגיליון זה

הספדים מהלווית חיה בנארי:

אהרון בנארי, עמוס בנארי, מירי

פלד, סיגל בן-ברק, טל כנרי,

הנכדים, רינה ומיכה בנארי.

שאר המדורים:

איריס רפאלי, דפנה שרגאי, שרה

מענית, נעמי שריד, משה בהן,

ריימונד אליס, בועז בש מרץ', אהוד

דור, ניר רענן, מוריס הרמן, דובי

זמר, דני נהב ואילת ראטס.

הגהה

עמוס אורן

תמונת שער

הדר חננאל

הפצה

שי מוריס, רינה רשקוב

- 4 | **הספדים מהלווית חיה בנארי / בני משפחה**
- 8 | **עדכונים מהנעשה בקיבוץ**
עדכוני תרבות / איריס רפאלי
הפנינג פורים לילדים - תודות / דפנה שרגאי
- 10 | **פורים בהזרע תש"ף - אלבום תמונות**
- 12 | **ענייני השעה**
אהבה בימי קורונה / שרה מענית
המגפה / נעמי שריד
ימי הקורונה הלא כל-כך עליזים / משה כהן
- 12 | **תרבות ופנאי**
ממרחבי הרשת
קוים לדמות / ריימונד אליס
פינת התובנה / בועז בש מרץ'
על נהיגה והתנהגות / דני נהב
טיפת מיתולוגיה / אהוד דור
- 16 | **שביליסטים**
יומן מסע / ניר רעבן
- 17 | **מדף הספרים - 'המגפה הסמוקה' / מוריס הרמן**
- 18 | **לקראת שבת**
פרשות השבועיים / דובי זמר
אחרי הכל שיר
סוף פסוק
- 15 | **לוח מודעות**
- 16 | **שו"ת**
אסנת אלפסי / דני נהב

יום אחרון

לבני משפחתנו היקרים, אתמול לפנות בוקר ה-15.3.20, נפטרה חיה רעייתי, אמא וסבתא חיה.

ארוני קראה לי – ואני קראתי לה חי.

בשבילי, חי, נשארתי אהבתי הראשונה, תמיד איתך, תמיד איתי – לא היית מאמינה כמה קשה לי הפרידה, רועדות הידיים ודומעות עיניי, חי.

לפני 57 שנים נישאנו זה לזו. את החופה קיים רב הכהן בחצרו שבנהלל ואת מסיבת הכלולות ערכו לנו חברי הקיבוץ כולו, על הדשא הגדול. מאז ועד אתמול בבוקר חיינו יחדיו – חולקים בכל ואת הכל, כאן בהזורע. תמיד תמיד כאן.

בראשית שנות ה-60 הגעת להזורע כמורה שכירה ואם צעירה, בוגרת סמינר הקיבוצים בתל אביב, מורה להתעמלות, חתיכה ורקדנית מבוקשת, יוצאת קן חיפה, נח"ל וקיבוץ צעיר – בקיצור, ממש אחרת: דומה, אבל שונה מאיתנו, בני הקיבוץ הראשונים. אנחנו בחיים ספרטניים, קודש לעבודת כפיים, גיוסים וחוקים של המקום והתנועה, סדרן עבודה וועדות לכל נושא ותקנון לכל דבר.

ואת – עצמאית, חופשית כציפור מעל הצמרות, כמו דבורה המרחפת בין פרחי הגן, צעירה, בריאה, נמרצת, בת 20 ומשהו... קלה ומחוללת בשמלת קפלים וצבע – והמחול המכושף נמשך שנים, בחג ובחול, הגוף שומר שיווי משקל וקצב כמו בשיר...

חיה התקבלה כמורה להתעמלות בחברה הצעירה ואחר כך עברה לשומריה, שם עבדה עם ראובן טל ז"ל ובהמשך עם יהודה שקמה בהוראת התעמלות.

נפגשנו, הכרנו, נישאנו, גדלנו וגידלנו בן ושלוש בנות ואחריהן 14 נכדים: בנצר סרני, בנהלל, ביקנעם וכאן, בהזורע.

בסוף 2015 לקתה חיה באירוע מוחי ומאז נאלצה לעבור לבית שקמה, שם התגוררה עד אתמול לפנות בוקר, עת מותה.

כאן המקום והזמן להודות לצוות הבית – הייתם לנו כמשפחה, מכירים זה את זה ושמחים להיפגש יום יום ושעה שעה איתכם – הרופאה, האחים, האחיות, עובדי הסיעוד והנהלה והצוות בבית לילך. גם בשם חיה.

ואליכם, בני המשפחה היקרים – איך מסיימים כמעט 60 שנות יחד, ממשיכים לבד ונשארים שפויים?

תאמרו - הגזמתי? גם אני מופתע מכך שגם אחרי עשרות שנים קץ הקשר, בא בצער מר ודוקר כל כך בלב.

אני מניח על קברך זר צבעונים מהגינה. תמיד אמרת שאסור לקטוף והנה, הם שלך.

אהרון

***

אימא

אימא נולדה ב-1936 בחיפה, לסימה ואברהם הירשביין. היא נולדה קטנה וקיבלה את השם חיה, מתוך תקווה שהתינוקת הקטנה תחיה.

אימא גדלה כבת יחידה בשכונת פועלים בהדר, ברחוב חרמון 28. סבתא סימה הייתה תופרת וסבא אברהם פועל בחברת החשמל. סימה הייתה מכינה דג מקרפיון ששחה קודם באמבטיה ואהבה תכשיטים. אימא לא הלכה עם תכשיטים מעולם, אבל שמרה את תכשיטיה של סבתא סימה.

אימא נולדה בתקופת המנדט הבריטי, כשהחילים הבריטים הסתובבו בחיפה. בגיל 12 יצאה לרקוד ברחובות, עם כל היישוב היהודי בחיפה, לחגוג את הכרזת האומות המאוחדות. היא הייתה נערה בתקופת הצנע, אבל לא אכלה את גביע השמנת שסבתא סימה השיגה לה בעמל רב.

אימא הייתה ב'שומר הצעיר' וממקימות קיבוץ חורשים, עד שעברה עם טלי להזורע.

אימא אהבה מחול וריקודי עם, וגם אחד מקבוצת 'חמניות', שמנגן על אקורדיון.

אחר כך הייתה מורה להתעמלות, עם ראובן טל במוסד, ונולדנו גם אנחנו. אימא למדה איך לבלום טרקטור, למקרה שאצליח לגרום לאחד לנסוע, בבילוי המשותף שלנו בסככת הטרקטורים שמול המוסך. אימא הייתה לוקחת אותנו בקיבוץ על האופניים, עם קצת

תנופה לפני העלייה לבריכה, כי נורא גדלנו. לאופניים אבא הוסיף מגן שרשרת מיוחד כדי שהמכנסיים המתרחבות, שהיו באופנה, לא יסתבכו בגלגל, אבל הם נתפסו בשרשרת בכל זאת.

אימא הייתה דואגת ורגשנית ולא הצליחה להסתיר זאת. לפני פרידה, כשהייתי נוסע לצבא היא הייתה מזילה דמעה, מה שהפך את הפרידות למעט קשות יותר. וכן, שירתי בצבא, למרות התחזית של השכנה מלמטה של סבתא סימה, שהייתה בטוחה שעד שאני אתבגר כבר לא יהיה צבא.

אימא תמיד דאגה ולכן גם הופתעה, כשחזרתי בשישי אחד, פצוע קל ממטען צד בלבנון, כי אמרתי שאני לא נכנס ללבנון.

אימא הפכה לסבתא כשמור נולדה, והייתה סבתא אהובה על כל נכדיה. אצל הנהללים הייתה מתייצבת עם אבא פעמיים בשבוע. הבנות והפלדים היו מבליים איתה בבית של הסבים. היא ישבה שעות לשמור על הבנות בארגז החול, הפעילה אותן במשחקי כדור עד אור אחרון, שיחקה איתן משחקי לוח בבית והכינה להן ארוחת ערב. הבנות היו מתחפשות עם שמלות צבעוניות ישנות של סבתא ועם התכשיטים של סבתא סימה. אימא הייתה מקריאה להן ספרים וגם קוראת בעצמה, קוראת המון. לפעמים שני ספרים בשבוע ולפעמים יותר, מחכה בקוצר רוח לספרים החדשים שיגיעו לספרייה.

אימא הייתה דמות משמעותית בחייהם של כל הנכדים. היא דאגה, תמיד דאגה, שלא ילכו לבד בחושך, שלא ייפלו שלא ייחטבו, שלא.

הבנות אומרות, שחלק מזה עבר אלי. יכול להיות, מקווה שלא רק הדאגה.

עמוס

***

אימא יקרה,

נולדת כבת יחידה ברחוב חרמון שבחיפה. האגדה המשפחתית מספרת, שגידלו אותך בצמר גפן, אחרי שנולדת בתור פגה וחיכו לנס, כדי לראות אם תצליחי לשרוד.

משם בגרת והפכת לנערה - אישה מאוד אנרגטית, פעילה ב'שומר הצעיר' ואח"כ בנח"ל, הקמת קיבוץ צעיר, היית מורה לחינוך גופני, רקדנית ולימים גם מנהלת חשבונות ב'פלסטופיל'. אבל מכל התארים, התואר הידוע ביותר שלך הוא סבתא - 'סבתא חיה'.

יחד עם אבא גידלתם וטיפחתם משפחה גדולה - 4 ילדים ו-14 נכדים, וכל כולך היית מכוונת רק אלינו. מה שלום הנכדים? איפה הם? מה הם עושים? מי רעב? מי רוצה לחם עם אבוקדו? שוקולד, תפוחי אדמה?

וכשבאנו לבקר אתכם אחרי הצוהריים ובשבתות, תמיד הקדשת את כל זמנך למשחק עם הנכדים: מחבואים, דמקה, חבל, פאזל, או כל משחק אחר.

אבל לפני 4 שנים וחצי הכל השתנה, באותה שבת בערב הגוף בגד בך, הגוף ששלטת בו כל כך יפה. והראייה, שאפשרה לך לקרוא ספרים בקצב מטורף, נפגעה ולא יכולת יותר לקרוא. ובעצם, לאט לאט, משנה לשנה, הפכת להיות פחות ופחות עצמאית, עד שבתקופה האחרונה נזקקת לעזרה בכל תחומי החיים. ואבא היה לצדך כל יום, מבוקר ועד ערב, וזה נתן לך הרגשת ביטחון. על אף שנהנית גם איתנו, תמיד חיכית לראות מתי הוא מגיע...

אימא יקרה, אלו היו 4 שנים וחצי לא פשוטות עבורך, אבל כל הזמן דאגת קודם כל לסובבים אותך, וכל פעם שאלת לשלומם של כל הנכדים. ובכל פעם ששאלנו מה שלומך - ענית בסדר, למרות שברור שלא הכל בסדר... אבל זו את - צנועה, מבקשת מעט מאוד עבור עצמך, תמיד מסתדרת עם מה שיש.

ועכשיו, הגיע תורך לנוח, ללא מאמץ, ללא דאגות, ואנחנו מביטיחים לך שנדאג לאבא גם בשמך.

שלך, מירי

***

אימא,

איך אפשר לסכם חיים שלמים בכמה מילים? אי אפשר.

כמו כל הילדים בעולם, גם מבחינתי החיים שלה התחילו כשאני נולדתי. ביחד עם אבא הם בנו לנו קן משפחתי חם, אוהב ועוטף. כמה אהבתי את היום שלי בשבוע שנקרא 'חופש ערב' - ערב שבו משכיבים את האחים בבית הילדים ורק אני וההורים אוכלים ארוחת ערב בבית.

אימא בחרה לחיות בקיבוץ הזורע, קיבוץ של אנשים שקטים, מסודרים וצנועים. כאלו היו חייה וחיי משפחתנו - חיים של שקט, צניעות והתמסרות מלאה למשפחה.

את ההקדשה של הזמן והכוחות, שנתנה לנו כילדים, מיד העבירה עם הולדת הנכדים. פעמיים בשבוע אחר הצוהריים, כמו שעון, התייצבו בנהלל במשך שנים, כל עונות השנה, מוכנים לכל משימה. ובשבת, כשהילדים מבליים את כל היום אצל הסבים - אני יכולה לנוח, בידיעה שהילדים נמצאים בידיים הכי אהבות ובטוחות שיש.

<<<

במשך שנים רבות לימדת חינוך גופני וחינכת דור שלם. מה שלמדתי ממך, זה קודם כל חריצות והתמדה במקום העבודה, וכן את החשיבות בפעילות גופנית. להיות טובה בספורט, זה מה שעזר לי במציאת מקומי החברתי בבית הספר. תכונה נוספת שלך הייתה האהבה לספרים - קראת הרבה מאוד במשך השנים. את זה לא הצלחתי לרשת ממך. מדי פעם ניסית לעניין אותי בספר כזה או אחר, ואף קראתי אותם, אך לא בכמות ובקצב שאת קוראת.

מאז שעזבתי את הזורע, הקשר כמובן היה מרחוק, אך בהחלט נשמר. בשנים האחרונות, אחרי שעברת את האירוע, חזרנו לקשר הדוק הרבה יותר. כאב לי מאוד לראות שאינך יכולה לעשות הרבה דברים שאהבת, כמו טיולים בארץ ובחו"ל, כמו רכיבה פשוטה על אופניים ולהמשיך את התוכניות, של לימוד ציור וחוגים נוספים, אשר תכננת לעשות כשסיימת את העבודה ב'פלסטופיל', או סתם דבר פשוט וחשוב - לגור בבית שלך עם אהבת חיך, אהרון.

למרות הכאב באובדן הדברים היומיומיים, הסתגלת למקום החדש וניסינו למצוא דברים טובים במצב הלא פשוט שנקלעת אליו. מהצד שלי - נפגשנו כל יום שני, זה היה הכיף שלנו ביחד. טיילנו בקיבוץ, ישבנו ביחד לכוס קפה עם עוגה, שדידי הכין וכל כך אהבת. קראנו ביחד את חדשות היום מהעיתון ופתרנו תשבצים. בתקופה האחרונה, כבר לא יכולת לפתור תשבצים ואפילו עוגה לא רצית, אז טיילנו שעות בקיבוץ, מדברות על הציפורים שבדרך, על הנוף הנשקף מרחוק והרבה על המשפחה. אלו היו שעות של קרבה, שאני מודה וכל כך שמחה שהתקיימו. אמנם הגעתי כל שבוע, פעם בשבוע, וזה היה חשוב, אך זה היה כאין וכאפס לעומת מה שאהרון עשה למענך.

מהרגע הראשון אהרון לא עזב אותך לדקה, המשיך למרות מצבך הגופני, לקחת אותך לטיולים בקיבוץ ומחוץ לקיבוץ, לראות פרחים ועוד, דבר שגרם לך אושר גדול. הוא טיפל בך פיזית במסירות רבה, עד שגם אותו הכריע המצב. אהרון דאג לכל מחסורך, לכך שתראי יפה ומטופחת, עם צבע ותספורת וטיפול בציפורניים. דבר חשוב לכל אדם, אבל במיוחד למי שמוגבל גופנית. הוא דאג שלא תישארי לבד, שיבואו חברים מהקיבוץ להיות איתך, לשוחח איתך, ודאג שאנחנו, המשפחה, נבוא ונהיה איתך כל שבוע.

אני חושבת, שהדאגה הרבה שלו אלייך, גופנית

אימא הורישה לי את אהבת הקריאה, תמיד היו כמה ספרים על יד המיטה ובסלון. מלאה עניין והתרגשות, ידעה לספר ולהמליץ על ספר או סופר, שפגשה בין הדפים.

גם לטייל ולראות עולם אהבה מאוד. כשנפתחו השמיים וחברי הקיבוץ התחילו לטייל בחו"ל, היא הכינה כל טיול במחשבה ורצינות. ארגנה מפות, קראה ספרים, למדה שמות והכינה את המסלול כאילו הייתה מדריכת טיולים. יותר מכל נהנתה מנופים. עד השנים האחרונות אהבה את הטיולים של יום שישי ושבת עם אבא.

אפילו שהשאירה את הבמה הציבורית לאבא והקדישה את עצמה למשפחה, היו לה חברים רבים בקיבוץ ולמרבה הכאב, בגלל הקורונה הם לא יכלו ללוות אותה בדרכה האחרונה, ואנחנו עומדים פה היום חבורה מצומצמת בלבד.

היו שנים רעות בסוף, אבל היו גם הרבה הרבה יותר שנים של שמחה, בריאות, יצירה, אהבה ויופי. אני בוחרת לזכור אותן.

סיגל

***

אימא,

קשה לכתוב בלשון עבר, חלפו רק יומיים מאז שנפרדת מאיתנו.

אם נתחיל מההתחלה, כשהייתי בת 3 עברת איתי להזורע. מעולם לא דיברנו על הקשיים במעבר מחורשים להזורע עם ילדה קטנה, אבל אני מניחה שזה לא דבר פשוט, להסתגל למקום חדש עם חוקים קצת נוקשים ועבודה חדשה, לפלס דרכך בחברה חדשה, אבל כפי שאנחנו יודעים, זה היה המהלך החשוב בחיך. בסופו של דבר, הכרת את אהרון ומצאת את מקומך בהזורע.

אני זוכרת שגרה של משפחה, שלומדת להסתגל אחד לשני. הרבה טיולים ביחד ופעילות משפחתית אחר הצהריים. במשך שנים הסתכלתי עלייך: בשנים הראשונות עשית מאמץ ללמוד ולהשלים בתחום ההוראה. היו לך כמה משפטי מפתח מנצחים, אחד מהם היה שהכי חשוב, שלאדם יהיה מקצוע בחיים (אם הבנתי אותך נכון) שיהיה עצמאי ויוכל לדאוג לעצמו.

גם כשהיינו מעצבנים, רבים ומתווכחים, תמיד ידעת להכיל ולהתמודד איתנו. לימדת אותנו דברים חשובים, ידע כללי, שיתוף פעולה וגם ללמוד להפסיד, כי ב'ארץ עיר' אף אחד לא היה מנצח אותך.

למדנו ממך המון ותמיד נזכור אותך ככה, חייכנית, מחבבת ואכפתית. סבתא שתעשה הכל עבור נכדיה. אוהבים ומתגעגעים ומבטיחים לשמור על סבא, הנכדים

***

נפרדים מחיה

בזמן האחרון אני מוצאת את עצמי חושבת יותר ויותר על יחסים בין בני אדם ועל האהבה שמחברת ביניהם. האם אפשר למצות אהבה? אין אהבה שאין לה בסופה פרידה. אני יודעת, שברמה הרגשית, האהבה לאדם קרוב אף פעם לא נפסקת, אבל במציאות הפיזית, מישהו פשוט יורד מהרכבת של החיים, ואתה מסתכל מהחלון ורואה אותו הולך ומתרחק וקטן, עד שהוא נעלם.

חיה יקרה, באנו היום להיפרד ממך...

פרידה פיזית בלבד - דמותך, חיוךך, טוב ליבך ואהבתך יישארו איתנו לעד...

אהבתך לאהרון, טלי, סיגל, עמוס ומירי, לחתניך, לכלתך ולכל נכדייך ונכדותייך...

אהבתך לתנועה, לריקוד ולמחול מכל סוג שהוא...

אהבתך לספר, לקריאה...

אהבתך לציוה...

אהבתך לפתרון תשבצים...

אהבתך לפרחים...

אהבתך לטיולים בארץ ובחו"ל...

אהבתך לאירוח המשפחה...

אהבתך לחברים...

אהבתך לעמלך...

אהבתך לנועם הליכות...

אהבתך לפשטות, ליופי ולטוב שבאדם...

את משאירה לנו, לבני המשפחה הקרובה והמורחבת, זר של זיכרונות יפים ויקרים, ואנחנו, כולנו, כל אחד בלבו, נישא את הזר איתנו בזמן ובמקום ובכל דרך בה נלך...

נוחי חיה בשלום, באדמת הזורע - אותה אהבת כל כך...

ונפשית, היא זו שעזרה לך להמשיך בשגרה יומית טובה. גם לכם, אחי ואחיותיי, אני אומרת תודה, על שדאגתם לאימא בהרבה אהבה ומסירות. הייתה לנו הזכות להיות איתה בתקופה הזאת וכן ביומה האחרון. לא עזבנו אותה, ישבנו לידה כולנו, כל אחד בתורו החזקנו לה יד, ליטפנו אותה ונתנו לה הרגשה שהיא לא לבד ברגעיה האחרונים.

לסיום, לא כך רצינו ולא מגיעה לך הלוויה כזאת, ללא אנשים נוספים אשר אהבו והכירו אותך כל השנים, אבל בכל זאת, כל המשפחה שאת כל כך אוהבת פה, ביחד איתך בדרכך האחרונה.

יהי זכרך ברוך.

שלך, טל

***

סבתא,

חשבנו מה לכתוב ואיך, והחלטנו שנכתוב ונספר על מי את בשבילנו. כי את בשבילנו סבתא במלוא מובן המילה, ואולי אפילו יותר ממה שנהוג לכנות סבתא. סבתא, את היית בשבילנו אוזן קשבת כל השנים. היית בשבילנו מקום לפרוק מתחים וכעסים. היית מקור מאחד לכל המשפחה. כל יום בארבע נפגשנו אצלך, בני הדודים, ואת דאגת כולם ולא ויתרת על יחס מיוחד לכל אחד. הכרת אותנו, כל אחד מאיתנו, לטובה ולרעה, ידעת לחזק ולומר מילה טובה.

את וסבא הכלתם בבית קצת מכל אחד מאיתנו. אם זה שוקולד בארון, סנדוויץ' בהזמנה אישית, ציורים שלנו על המקרר, תשחצים ומשחקים ששמורים לכל אחד באופן מיוחד. וכך, הרגשנו בבית שלכם כביתנו השני לכל דבר. תמיד הרגשנו הכי רצויים ואהובים, וכל זה בזכות הנתינה והדאגה האין סופית שלך, סבתא. היית מעורבת בחיינו באופן מלא. שיתפנו חוויות יחד - אנחנו - מבית הספר, מהחברים, מהגן והצבא, ואת - מהטיולים הקבועים עם סבא בימי שישי, מהספרים שקראת ומהסרטים בהם צפית.

תמיד דאגת באופן מיוחד וידעת למצוא פתרון לכל מצב: אם הגענו רטובים לגמרי, ישר קיבלנו טיפול 10,000 וקיבלנו בגדי החלפה אופנתיים במיוחד. אם הגענו עצובים או כועסים, מייד ידעת לנחם ולהרגיע. אם הגענו רעבים, זו לא הייתה בעיה. אם הגענו שבעים, זה כבר משהו אחר...

סבתא, את היית בשבילנו אמא שנייה. את וסבא הייתם חלק משמעותי בתהליך ההתבגרות שלנו.

תרבות בעידן הקורונה

קצת לפני ביטול כל האירועים, הספקנו לעשות את **הפורים בחברת הילדים**. היה לנו פורים מושקע ויפה בזכות הודיה – המדריכה מהמרחב הבוגר, שעשתה עם הצוותים של המרחבים עבודה ראוייה לציון. כמו כן, רוב תודות לצוות **הצעיר של 'חתונות והלוויות' – צוות ההגברה בראשותו של טיבי**, שבמשך שבועיים עשה הגברה ותאורה כל ערב בחזרות של ילדי החברה.

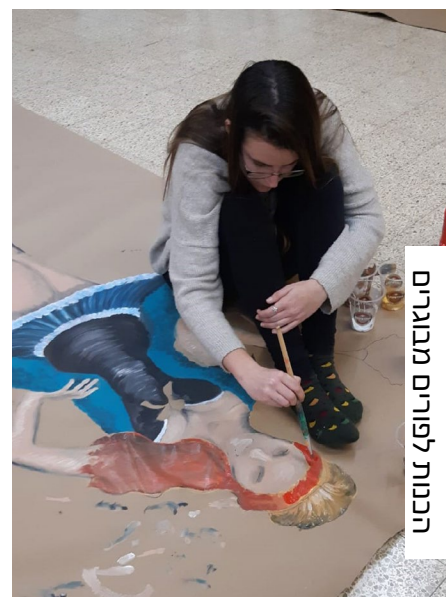
כבר כמה שנים **שדפנה (בן דוד) שרגאי** מרכזת את הצוות של ההורים, שמכין לילדים את **'פורים ילדים'** – הפקה מושקעת ויצירתית, עם מתקנים והפתעות, שבסיומה מנחה בה שותפים כל הילדים, ההורים והסבים. גם השנה אירוע זה היה מושקע ומתוקתק ברמה גבוהה מאוד. המון תודות! (רשימת התודות המלאה - בעמוד הבא). אחרי פורים שכזה יש לנו במה להתגאות!!!

משתה פורים, שרצינו לקיים ועליו עמלו **מרים גרוס, רן יפרח ויסמין ירון**, גם הוא הלך בדרכי הקורונה ובוטל. תודה רבה על הזמן והמאמץ.

בשל התפרצות מחלת הקורונה בעולם ובארץ, נאלצנו לבטל את כל האירועים שתוכננו. היינו בעיצומן של הכנות קדחתניות לפורים והצוות המופלא סגר כבר הכל. אז למרות הביטול, זה הזמן להודות לצוות **פורים מבוגרים** בראשותה של **מרסיה שחורי קלארק: מיכל ושחף דור, מאי בנארי, רועי שחורי, טיבי ושלומי כהן**.

תודה גדולה על העבודה הרבה שהושקעה **בתפאורה**, בראשותו של **שחף דור** ובעזרתם הענקית של **רועי שחורי, תלמי לבנה, שלומי כהן, מיכל דור, מאי בנארי, יסמין ירון, גונן וייס, נועה זינגר, עדן שמע, עמית שמעוני, אורן זינגר, יובל זמיה, קבוצת 'רימונים'** - הי"בניקים שהיו אמורים להתקבל לח"ץ ולכל אלו שהגיעו לעזרה. את הכל גלגלנו ואחסנו לפעם הבאה...

'**אורות בואדי'** גם הוא בוטל לצערי, אחרי עבודה מאומצת של חודשים, בהנהלתן של **זיוה כהן ושירה שטיינר**, עם הצוות שהיה כל כך חדור מטרה ועמל שעות, כדי להציג 45 מיצגים של חברי הקיבוץ. הצוות כלל את **מורן סולומון, נטע הרפז, רעי שרגאי, טיבי גנץ, אמנון מאיר ותמנע רז**. הושקעו משאבים רבים של שעות עבודה ומימון החומרים, אך אנו נאסוף הכל, נאחסן במקום ראוי ונציג זאת בשנה הבאה.

הכנות לפורים מבוגרים

<<<

הכנות לאורות בואדי

ויחד נעשה פה קצת יותר שמח, מעניין ומאתגר.

נקודה שצריך לשים לב אליה – רבים מהילדים והמתבגרים עשויים לשבת שעות רבות מול המסכים. צריך לזכור שהם יכולים להיחשף לתכנים מסוכנים. חשוב ביותר לדבר עם הילדים על גלישה בטוחה ברשת.

במהלך הימים הבאים אשלח ב'במקומי' כל מיני רעיונות והפעלות קיבוציות, ואני מאמינה שיחד נצליח להעביר את התקופה בצורה הטובה ביותר שאפשר.

שבת שלום ובריאות!

■ איריס

בתקופה זו, בה הקורונה מנהלת אותנו וכל יום אנו מתבשרים על עוד פעולות שנוקטים חברי צח"י, על מנת לשמור על בריאותינו, עדיין יש מקום לתרבות. תרבות יצירתית, וירטואלית ולא שגרתית, שתחזק את הקהילה שלנו ותקרב בינינו בלי להיפגש פיזית. אני שואפת להמשיך ולקיים חיי חברה ותרבות משותפים, תחת הוראות הרשויות. ניתן לקחת את זה לתחומים שונים כמו למידה, שיעורי יוגה/ שחרור/ פילאטיס, משחקים וחיזונים... והכל בצורה וירטואלית ללא מפגש פיזי.

אני קוראת לכל אחד ואחת, שיש להם רעיון או יוזמה בכל תחום, שמוכנים לתרום מהידע או הזמן שלהם - לפנות אליי,

הפנינץ פורים איריס - תודות

תודה **לילדי וצוות המרחב הבוגר**, שלקחו על עצמם את תפעול פינת האיפור והקעקועים!

תודה לצוות הקישוט: **טל שתיל, גילי לביא, הדו פרייס, נועה שתיל, מאור רפאלי, מוריה לובל, נחשון ברק, ורד שני, ברטה בן צבי, לינזי שחורי, עדי בר ושי מוריס**. תודה גם לדנה לביא, ליה שחורי ודניאל קומפל המתקוות, שבאו גם הן לעזור.

תודה לצוות הקמת המבוך: **עמית פלד, עידו און, אורי כהן, אורי גבאי, אייל בר, איליה גורדון, יהונתן בן צבי, דני אלבוחר, רן יפרח ולוטם בר**.

תודה לצוות החיסול: **אורי מוריס, אסף שני, יוגב טיקטין, עידו גרינשטיין, עמיחי אנוך, עפרי פלג, ערן מרמורי, רז מזרחי, רז שחורי ורן נחמיאס**.

תודה ענקית ל**רז רפאלי וצוות חדר האוכל** והמטבח על ההתגייסות להכין לנו ארוחת ערב חגיגית וטעימה!

תודה ל**נועה ורן סולומון** על המודעה ועל הנכונות לעזור.

כמה מילים בנימה אישית: זו השנה הששית והאחרונה שאני מפיקה את הפנינץ הפורים לילדים, יחד עם אנשים רבים וטובים. אני רוצה להודות לכולם על הנכונות הענקית לעזור ולתרום ועל ההיענות בחיוב ובחיוך, לכל בקשה שלי. בכל שנה מחדש יצאתי עם הרגשה נפלאה, של שיתוף פעולה מכולם וידיעה שיש לנו קהילה נהדרת עם המון רצון לעזור!

זו גם ההזדמנות ל'קול קורא': אלו שמעוניינים להרים את הכפפה ולקחת על עצמם את ארגון הפורים בשנה הבאה, מוזמנים לפנות אליי או אל מיכל לבסקי טל - מנהלת הגיל הרך.

רק שמחות שתהינה לנו!

■ דפנה שרגאי

רגע לפני שטבעת הגבלות הקורונה התהדקה, הספקנו לחגוג את פורים בהפנינץ שמח וחגיגי! זה הזמן לומר תודה לכל הרבים והרבות, שעזרו להרים את ההפנינץ:

ראשית - לחברי הצוות: **מיכל לבסקי טל, ענבר עטיה, נועה ויניק ועידו און**.

תודה ל**איריס רפאלי** על שיתוף הפעולה והעזרה בכל מה שהצטרכנו. תודה ל**טיבי גנץ ולנערים המקסימים** שהיו אמונים על ההגברה במהלך ההפנינץ ובטקס.

תודה ל**מיטב אופק** על הצגת ההורים 'שלושה פרפרים'. תודה גם להורים המציגים ולאלו שנרתמו ממש ברגע האחרון, בשל בלתי"מים של בידוד: **נועה אלבוחר, דיינה לנג רביב, עפרית בר, מעין אופק, איה אנוך, יסמין רענן, שי מוריס, רוני נחמיאס וגלית גרינשטיין**. תודה ל**נועה ויניק** על התלבשות המקסימות והאביזרים להצגה.

תודה ל**עמית בן צבי** על הנחיית הטקס.

תודה ל**ספיר ברגיל** על ריקוד בנות החוג למחול. תודה ל**לילדי המרחב הצעיר** על שירי הפתיחה שהכניסו את כולנו לאווירת החג.

תודה למגידי העתידות המופלאים: **אוריאל בן צבי, חן מענית, הלל ירון ויובל זמיר**. תודה גם ל**ענבר עטיה** על ארגון האביזרים לאוהל מגדת העתידות.

תודה לנהגי הרכבת המסורים: **עופר זינגר, קורן רביב, אסף בר וקובי לאי**.

תודה לצוות בית הקפה: **ספי מנור, דיינה לנג רביב, אושרי אלמוג גבאי, ריקי טיקטין וגלית גרינשטיין**. תודה גם לכל ההורים שטרחו והביאו כיבוד לבית הקפה!

פורים בהזורע תש"ף

מיאיון למחלה: איתן ברונה, עילאי ואמיל שחר, נטע ונעמי ברק, תמר פלג, שרה ורותי שסו, צור רסנו, הדס, נעמי ועדי אונק, רמה ותמר חץ, עומר ואלון מוריס, אן חביב.

פורים בהזורע תש"ף

אהבה בימי קורונה / שרה מענית

לא רק על עצמי, אלא על מעגלים רחבים הרבה יותר. ובכל זאת, אולי נרוויח משהו: זמן איכות עם הילדים, טלפון למישהו שמזמן לא דיברנו איתו, מפגש עם הכוחות הפנימיים שלנו, עם יכולתנו לעזור. מפגש עם הצרכים שלנו, עם הצורך להיעזר. מפגש עם הסבלנות שלנו, עם אורך הרוח שלנו והבנה כמה החיים שלנו, שעצרו לנו אותם, היו טובים... וכשנקבל אותם בחזרה, אולי נסתכל אחרת על כל מה שהיה לנו.

ותזכרו תמיד, אנחנו קהילה, יש לנו הרבה כוחות ואנחנו עושים כל שביכולתנו כדי לשמור על כל אחד ואחת מהקהילה שלנו.

שלכם,
שרה ■

פתאום עצרו לנו את החיים והיו לנו כל כך הרבה תכניות: פורים, 'אורות בואדי', פסח, נסיעה לחו"ל... כמה קשה לוותר. וכמה קשה לא לראות את האהובים עלינו, לא לחבק, לא להרגיש אותם. והחופש שלנו מאוים, אנחנו חושבים פעמיים כשאנחנו יוצאים מהבית. והחרדה - אולי אפגע? אולי ייפגעו הקרובים אליי? והחיים במצב של אי הידיעה - כמה זמן זה ייקח ולאן זה ייקח אותנו? והידיעה הברורה, כבר עכשיו, שכאשר כל זה יעבור, נתמודד, ללא ספק, אם מציאות כלכלית שונה.

אנחנו לא צריכים הפחדות כדי להבין, שהויתורים שדורשים מאיתנו - שומרים עלינו, והדרך להתמודד היא הדרך הרציונלית: ההבנה, שיש דברים שחשוב לעשות אותם ושצריך לנהוג באחריות, כי התנהגותי משפיעה

***

המגפה / נעמי שריד

וממתינים. מוצאים עצמנו עוסקים בדברים נשכחים. מרחב שרצנו ומיהרנו, לא הפנינו את תשומת ליבנו אל הדברים הקטנים הקרובים, הטובים והפשוטים שסביבנו, כמו מדיטציה, עצירה, והסתכלות פנימה.

מנסים להסדיר את קצב הלב ואת המערכות הפנימיות בתוך הגוף המפלצתי, שאנחנו קוראים לו אנושות. וביחד, ברגעי מנוחה, צוברים את כוחותינו.

יש להירגע, לא צריך להיבהל, לא לפחד. זה חלק מתהליך החיים, לא נכחדנו, לא נעלמנו, אנחנו עדיין כאן, בהשגחה.

אומנם נכוננו לנו ימים קשים, אבל בל נישכח שזו רק הפוגה, וככל שיעבור הזמן הגוף יתאושש, הכל יחזור את לקצבו מתוך תבונה אחרת, בתקווה שלא נשכח את החוויה שאנו עוברים. זו באה ללמד אותנו על עצמנו, ועל העולם. שבעצם, יכול הוא להיות מאוד פגיע, וירוס אחד קטן יכול להכניעו.

ננוח, נאגור כוחות, נצבור חוכמה ולאחר מכן אפשר יהיה להמשיך, ואולי גם יצמח ויבוא שינוי במהות האנושות. ■

המגיפה שעצרה את העולם ועצרה את האנושות, כמו סוסים שועטים במהירות רבה, כך דהר העולם קדימה.

סין הגדולה כבשה והכניעה שווקים רבים ללא מלחמה, וגרמה לירידה ונפילה של כלכלת העולם. ברחובותיה של סין, בשווקיה הצפופים והמזוהמים נברא ופרץ וירוס קטן ומדבק. כך לפתע, כמכת ברק, העולם לא התכוון, לא ציפה, כמו נעצר במפתיע. גם הבנת בני האדם, שהפעם זה לא 'כאילו', זה לא משחק או מחזה, גם לא סידרה בטלוויזיה, זו המציאות העירומה.

הסוסים, שהיו במלוא תנופתם, עצרו מלכת ואיתם עצרה גם עגלת-האנושות, דוממת ומחרישה, כמו חיה ענקית, שוכבת פגועה אך נושמת. ליבה פועם, עדיין לא הסוף, רק עצירה לשם מנוחה, לאגור כוחות ותבונה עד שתחלים. כל מערכות גופה של המפלצת האנושית פועלים על ניוטרל, נחים ומחלימים לאט ובזהירות, יחלוף זמן עד שיבוא המרפא.

העולם עצר כמו עמד מסיבובו, קשה להאמין שזה קורה לנו בזמן אמת, להיות נוכחים בתוך גופה המפלצתי, אנחנו שוהים

ימי הקורונה הלא כל-כך עליזים / משה כהן

שתי כוסות שמפניה ורודה, והוא טרם סיים את הסיגר הקובני...

חברים עומסים לפניי ומאחוריי עגלות, ואני בתור לקופה, התביישתי לעמוד שם עם כיכר לחם אחת. מה קורה לי? משה לא בסדר איתי? הושטתי יד אל שקית בייגלה, אל ביצת הפתעה, אל חטיף מקופלת, אחרת מה יגידו? שאני יוצא רק עם כיכר לחם? מישהו עוד יצלצל ודאי למשרד הבריאות, ידרשו לאשפז אותי! הייתכן שאדם יקנה רק כיכר לחם אחת, בימים טרופים אלה?? אולי אני מהווה סכנה לציבור, מישהו שוודאי מתאים ל"חדשות מהשטח"...

לאחר שעברתי בקופה, יצאתי מהכלבו ועטפתי את כיכר הלחם מתחת לחולצתי. שלא יראו אותי בקלוני, באדישותי, בקמצנותי ולא אתנוסס בחדשות האתר הדיגיטלי של הקיבוץ. ברחתי לביתי, סגרתי את דלתי מאחוריי על מנעול ובריה, כשאני מנסה לסדר את נשימותיי הכבדות עם כוס מים קרים...

יום א' בבוקר, נכנסתי לכלבו לקנות לחם, המקום היה מלא. מחניית האופניים המלאה ורכבי המבוגרים הרבים, הבנתי שיש חרדות באוויר...

נכנסתי. השקט והדממה צלצלו באוזניי החצי חרשות. באופן רגיל יש המולה, מפגש חברתי, עדכוני השעה "מה קורה?", "מה נשמע?", בדיחות על מלפפונים ועל בננות... הפעם, אין קול מכול. הס, שקט של ספרייה אוניברסיטאית. חברים שומרים על מרחק, כל אחד שקוע בפתק שכתבה לו אישתו, אין מבט, אין חיוך חברי, רק שלוות דיכאון של מחלקה סגורה... אף אחד לא מכיר, לא רואה ממטר, רק שני מטר מעגלה לעגלה עמוסת מצרכים. לא באמת צריכים, העיקר להשאיר מדפים ריקים.

מה קורה כאן? מי מת? אף אחד לא מת מהדקון קורונה, למה נכנסנו לפניקה? יש לזה קשר למישהו בטלוויזיה, שרוצה לארגן לנו שוב בחירות? כל ערב שיעור ברחיצת ידיים וקינוח אף בטישו... כי כך ציוותה עליו אישתו לאחר

תרבות ופנאי

קווים לדמות

בניין במאדים. ציור: ריימונד אליס

ממרחבי הרשת

ע' לפסח:
מזרכי 3/10

יום של אדם ממוצע: הולך לעבודה וחוזר. יום של נשא קורונה ממוצע: עוזי פלאפל, נעלי גלי, שיפודי גלי, מחלקת יולדות רמב"ם, שפע שוק סניף יקנעם, הקווסאן בבנגקוק, ארומה שפיים, החוף של מוש, דובי גל, חינזאווי דגים ועופות טריים, שלמה ארצי בקיסריה, מוזיאון השעווה, וויי טיפולי שעווה ולייזר. בשעה.

על המשפט החכם "על תעשה לחברך מה ששנוא עליך" וכמה מילים על COVID-19

לבקשת העורכת, כתבתי כמה מילים על מחשבותיי לגבי **וירוס הקורונה (COVID-19)**:

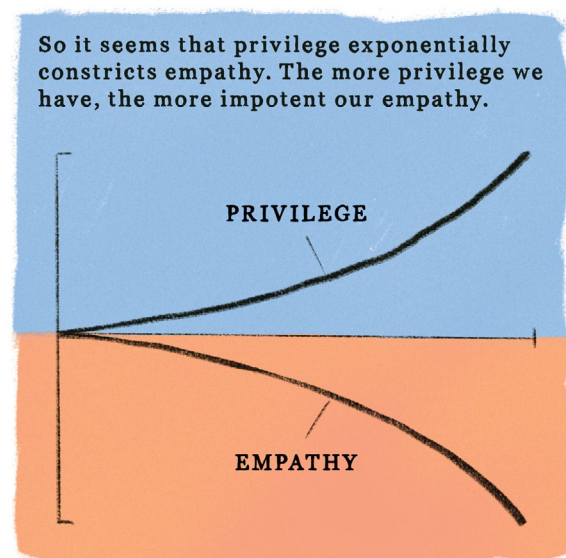
- אף אחד לא יודע לאן ואיך המגיפה תתפשט, אבל סביר שזה יהיה שיא כל הזמנים בנזק כלכלי.
- סכנה עצומה נובעת מקצב מציאת חיסון והחשש מכך שאין התחסנות טבעית כתוצאה מהדבקה.
- בתרחישי מדע בדיוני אפוקליפטיים, בד"כ עולה תיאור של החברה האנושית במצב כאוטי, ללא תרבות וסדר, ללא חוק ועם משאבים מוגבלים, כהתפרקות המוסר והעזרה ההדדית והקמת קהילות אנושיות קטנות, הנשלטות על ידי רודן קיצוני.
- היות שהפכנו לחברה שלא יודעת לייצר את משאבי הקיום שלה בעצמה (מבוססת סחר), אנחנו פגיעים במיוחד לקטיעת שרשרת האספקה בכל תחום (אי אפשר לאכול היי-טק...). זאת לעומת הבושמנים באפריקה, שלהערכתי לא יושפעו מהמצב, אפילו לא קצת.
- חוקי הבידוד ישפיעו באופן שונה מאוד על אנשים מוחצנים, לעומת מופנמים.
- מה יקרה לדינמיקה המשפחתית בשעות הבידוד? (תשתפר? תידרדר?)
- המצב הנוכחי מאיר ומזכיר לנו תורות חיים דומות, שהגיעו הן מהפילוסופים הסטואיים במערב והן מהבודהיזם והדאואיזם במזרח: ח'יה כל יום במלואו, ח'יה את ההווה (במקום לרוץ במרדף אין סופי אחר העוד). וכן עולה השאלה: אחרי הסתלקותי מהעולם, איזה 'חותם' השארתי? איך יזכרו אותי?
- מעניין אם בשוך סערת המגיפה אנשים ישנו את תרבות ומסלול חייהם?
- הפחד הגדול ביותר הקיים הוא הפחד על ילדיך.
- מנטרת 'בנות גשרית' נגד הפחד (מתוך הספר 'חולית' מאת פרנק הרברט):
"אל לי לפחוד. הפחד הוא קוטל הבינה. הפחד הוא המוות הקטן המביא כיליון מוחלט. אעמוד בפני פחדי. אניח לו לחלוף סביבי ובעדי. וכאשר יחלוף על-פני, אפנה את עיני רוחי ואראה את נתיבו. במקום שעבר הפחד לא יהיה דבר. רק אני אותר"
- שתהיה שבת של בידוד חלקי ומהנה ככל האפשר!

המשפט מיוחס לתשובתו של הלל הזקן, כאשר שאלו אותו איך ניתן לתמצת את כל התורה במשפט אחד, והינו מבוסס על "ואהבת לרעך כמוך". למרות פשטותו וההיגיון הבריא שבמרכזו של המשפט, אנו נוטים לשכוח אותו במקרים רבים ביום-יום. אולי עקב הדחף ההישרדותי התת מודע שלנו, הגורם לנו להעדיף את טובת עצמנו על פני האחר, ואולי כחלק מהעיוורון והשיכרון, שאנו מקבלים כאשר אנו נמצאים בעמדה של כוח, לעומת מישהו אחר. יהיה זה הפקיד מול מקבל השירות, המפקד מול החייל, הבוס מול העובד או ההורה מול ילדו, אנו נמצאים בחיים בהרבה סיטואציות, שמעמידות אותנו מאחד מצדי 'מתרס הכוח' ופעמים רבות, כאשר אנו נמצאים בצד המאפשר לנו בחירה, אנו בוחרים לעשות לרענו מה שלא היינו רוצים שיעשו לנו. לפעמים אנו מתרצים זאת בהוראות/ הנחיות/ פקודות (ראו למשל ניסוי סטנלי מילגרם, או מקרים רבים בצבא) ולפעמים אנו משתמשים בתרגיל ה'הורדה בדרגה' של הזולת (הוא 'רק ערבי' או 'רק אתיופי' או 'רק ילד' או 'רק יהודי'...)

אם רק נצליח לזכור (לתלות על הקיר במשרד/ בבית?) את המשפט הפשוט, המוסרי וההיגיוני הזה, אולי נצליח קצת יותר להיות בני אדם נאורים ואולי אולי, אפילו להעלות מדרגה בעצמנו, וליישם את המשפט:

"על תעשה לחברך את מה ששנוא עליו!"

[לסיכום הנושא, הקליקו כאן לצפייה בסרטון קצר בנושא אמפתיה](#)

תשובות מהרצ"ד, ולא כדיוצקד

נסמך על האתר: <https://ask.ralbad.org.il>

שאלה מס' 1: מה עושים במקרה שיש תקר (פנצ'ר) בגלגל במהלך הנסיעה?

נסיעה ברכב עם צמיג לא תקין או לא מתאים מהווה סכנה חמורה, שעלולה להיות ההבדל בין חיים ומוות. כאשר מתרחש פנצ'ר בגלגל יש לטפל בו בהקדם, על מנת להבטיח המשך נסיעה בטוחה. ככל שמתאפשר, **יש לעצור במקום בטוח רחוק מהכביש**: בחניה מוסדרת, בתחנת דלק וכד', על מנת להחליף את הגלגל. אין לעצור בשול הדרך, אלא במקרה של תקלה שאינה מאפשרת את המשך הנסיעה. שתי הערות:

- א.** הסכנה הגדולה ביותר היא בהחלפת גלגל שמאלי, שקרוב לכביש. **עדיף לנסוע על גלגל מפונצ'ר עד מציאת מקום עצירה בטוח, מאשר לעצור בצד כביש סואן.**
- ב.** במקרה חירום, כשנאלצים לעצור בצד כביש בצורה לא בטוחה, **מומלץ לצלצל למשטרה – 100**, ולבקש את עזרתם בשמירה על הנהג ורכבו. המשטרה תבוא ותציב את הניידת מאחרי הרכב המפונצ'ר, תהבהב באורות ותבטיח בולטות של הרכב.

[סרטון קצר המסביר את הנושא \(הקליקו\)](#)

שאלה מס' 2: איך מושיבים ילד במושב הקדמי?
עקרונית, תמיד **עדיף שלא להושיב ילדים במושב הקדמי!** אם מושיבים בכל זאת במושב הקדמי, יש להקפיד על הכללים הבאים:

- ילדים עד גיל 10 - חובה להושיבם במושב בטיחות, בדרך הבאה:**
- מנטרלים את פעילות כרית האוויר. (ראו מיקום בסרטון בהמשך).
- עד גיל שנתיים – מושיבים כנגד כיוון הנסיעה.
- מעל גיל שנתיים – מושיבים עם כיוון הנסיעה.
- מומלץ להזיז את המושב הקדמי לאחור ככל האפשר.
- ילדים מעל גיל 10 – אפשרי להושיבם במושב הקדמי, ללא מושב בטיחות, בדרך הבאה:**
- יש להשתמש בחגורת הבטיחות של הרכב.
- בעת הישיבה, גבו של הילד צמוד לגב מושב הרכב.
- הברכיים מקופלות בנוחות לכיוון רצפת הרכב, בזווית של 90 מעלות.
- חגורת הבטיחות עוברת במרכז בית החזה.
- חגורת הבטיחות מונחת על אגן הירכיים.
- משענת הראש מותאמת לראש הילד.
- הילד יושב בנוחות ואינו מחליק ממושב במהלך הנסיעה.
- מומלץ להזיז את המושב הקדמי לאחור ככל האפשר.
- מומלץ לנטרל את פעילות כרית האוויר מאחר שהיא מותאמת לגובה של אדם בוגר.
- הערה: אם ילד בגיל 10 ומעלה עדיין נמוך – רצוי להמשיך להושיבו על מתקן מגביה כלשהו.

[סרטון קצר המסביר את הנושא \(הקליקו\)](#)

הביא לפרסום: דני נהב

טיפת מיתולוגיה / אהוד דור

הקורונה במיתולוגיה

תְּזַאוּס, בנו של אֶגֶיאס מלך אתונה, הפליג מכרתים חזרה לאתונה, לאחר שהרג את המינוטאור האכזר ונשא לאישה את אֶרִיאַדְנָה - זו אשר הגניבה לו חרב ואת פקעת החוטים, שסייעה לו למצוא דרכו חזרה בלְפֶרִיט הסבוכ. כשעגנו באי נְקֶסוֹס, נטש תְּזַאוּס את אֶרִיאַדְנָה במקום והמשיך בדרכו לאתונה. לא חלף לו אלא זמן מועט ולמקום הזדמן דִּיוֹנִיסוֹס, אל-היין, שראה את אֶרִיאַדְנָה היפה, התאהב בה ונשאה לאישה. בחתונתם הכתיר דִּיוֹנִיסוֹס את ראש אהובתו בכתר מקסים ונדיר ביופיו. אל-היין הנלהב, אף קבע את הכתר הזה כקבוצת כוכבים בשמים - לציון חתונתם. קבוצת הכוכבים הזו נקראת: **כתר הצפון**, להבדילה מקבוצת כוכבים אחרת, הנמצאת בדרום ונקראת: כתר הדרום.

כתר בלטינית זה **קורונה**, ועל כן נקראת קבוצת הכוכבים הזו: **קורונה הצפונית** (Corona Borealis).

גיפי הקורונה (Coronaviruses), תחת מיקרוסקופ אלקטרוני, הם בעלי מראה המזכיר כתר מלכותי או הילה.

שבת שלום (והעיקר הבריאות)
אהוד דור

ג'קוב ג'ורדן, דיוניסוס מכתיר את אריאדנה
בחתונתם, 1640

קטע 26: מי ירוק יותר – הנגב הצפוני של אבי נבון וג'ומס או עמק יזרעאל?

הענק בפסגת התל, אותו רואה כל מי שמפנה פניו מערבה, בנוסעו על כביש 40 בואכה **שמורת פורה**. אפרופו פורה, היעד הבא שלנו, אחרי שנטשנו את הזהב החבוי מתחת תל נגילה, הוא שמורת פורה, המוכרת לכל בזכות משטחי הכלניות שלה... לא בבית ספרנו! קיווינו, ניסינו, אבל אפילו כלנית עוד לא פורחת היום בשמורת פורה! תשאלו את "**נוח לוקסי**" מתי לצאת לקטע 26, לא אותנו... מילא, שמורת פורה יפה גם בלי כלניות, בעיקר כשעושים בה הפסקת תה צמחים נפלא, מבית היוצר של יוסי שמע... אחרי כמה קילומטרים במקביל לכביש 40, בדרך לבאר שבע, מחליט שביל ישראל שהזמן הנכון לפנות מזרחה הוא קצת לפני תחנת הדלק שעומדת לשירות הנוסעים בכביש 40 צפונה. עוברים מתחת לכביש, מחליפים מילה טובה עם קבוצת שביליסטיות מהמגזר החרדי (15 ילדות משתי משפחות), ועוקפים את **תל מלחה**, שרידי ישוב מהתקופה הביזנטית, שהפכו למשלט של כוחותינו בתקופת **'מבצע חורב'** במלחמת השחרור. רוב הכוח מסתפק בכוסית קפה שחור למרגלות התל, ורק יוסי שמע והח"מ מנצלים את ההפסקה, כדי לעלות בריצה לפסגת תל מלחה. הקילומטרים האחרונים של השביל עוברים בתוך יער יפהפה, שאף אחד לא מכיר עד היום, יער שמסתתר באפיקו של **נחל שקמה**. 'היער האבוד' הזה מסתיים בבית הקברות של **קיבוץ דביר**, שם ממתין הרכב שלנו, שייתן כעת קפיצה של 40 דקות כדי להביא את כלי הרכב, שממתינים מהבוקר במושב אחוזם. בזכות נחל שקמה ושפעת הירוק של הנגב הצפוני, מקבל קטע 26 ציון גבוה, ציון שעוד משתפר במהלך הערב: במקום לחזור הביתה להזורע, ממשיך הכוח את דרכו אל **קיבוץ להב**, שם הוא זוכה לאירוח נפלא של 'מלאך שביל ישראל', **אבי נבון**, המוכר לותיקי הזורע מהתקופה בה הוא עמד בראש המדור הבין קיבוצי לידיעת הארץ. הכוח מקבל שני חדרי אירוח וארוחת ערב כיד המלך בחדר האוכל של קיבוץ להב, בחברתם של אבי נבון - מלאך השביל, **וג'ומס** בן מחזורו, הפוליטיקאי שכל ארץ ישראל מתגעגעת אליו. חגיגה אמיתית, מומלץ ביותר! ■ בשם השביליסטים - ניר רענן

בדצמבר, אל תאמינו למי שיגיד לכם שהעמק ירוק יותר מהנגב. עם שדות חיטה ירוקים מאופק אל אופק, אין ספק שהנגב הצפוני הוא המקום הירוק ביותר בארץ ישראל! 24 הקילומטרים של קטע 26 של שביל ישראל מתחילים **בתל קשת**, ומסתיימים ב**קיבוץ דביר**. לפחות שלושה תילים יש בקטע הזה – **תל קשת**, **תל נגילה** ו**תל מלחה**, ומפסגת כל אחד מהם, לאן שלא תביטו, עד קצה האופק הכל כל כך ירוק ומסנוור את העיניים. סוף דצמבר 2017, חבורת השביליסטים, שבעה מבוגרים וילד אחד (לורן, יוסי שמע, גיל, ערן שפייר, אלי קטן, אילן ברקוביץ' התל-אביבי, איתמר שפייר והח"מ), מעפילה ביום שישי בבוקר אל אחד 'ההרים הגבוהים' בנגב הצפוני - **תל קשת**. גובהו של ה'הר' 152 מ' מעל פני הים – 70 מ' פחות מ'יער האם' שלנו (222 מ'). אבל ביער שלנו העצים מסתירים את הנוף, ואילו כאן, מתל קשת, רואים את חצי מדינת ישראל – את כל הנגב הצפוני מרהיב העין. הקילומטרים הראשונים ירוקים בגלל הצמחייה הטבעית, שצצה בעקבות הגשם הראשון, אבל בעיקר בגלל שדות החיטה האינסופיים. אבל אנחנו לא באנו לחפש את הירוק, אלא את הזהוב. כלומר, את אוצרות הזהב של **תל נגילה**, התל השני של קטע 26 של השביל. עם כל הכבוד לתצפית הנפלאה על שדות הנגב הירוקים, אין לנו עכשיו זמן לתצפיות, כי באנו הנה לעבוד, כלומר, לחפור את אוצרות הזהב המוסתרים פה באדמה. למי שלא יודע, ליד תל נגילה ישנם שרידים של **גשר רכבת עתיק**, שהוא חלק ממסילת ה**רכבת העות'מאנית**. קצת לפני סוף מלחמת העולם הראשונה נתקעה כאן רכבת תורכית, שהובילה אוצרות זהב ענקיים. טונות הזהב האלה נקברו אי שם ליד **תל נגילה**, ואנחנו הגענו הנה עם שביל ישראל, כדי לחשוף את האוצרות האלה. אילת יכולה לחכות בינתיים... חצי שעה של חיפושים קדחתניים אחר הזהב, מעלים בקושי חרס (מהתקופה הביזנטית), ואנחנו מסתפקים בהפסקת קפה שחור מתחת האשל

משמעות הספר 'המגפה הסמוקה' בעידן הנוכחי / מוריס הרמן*

הספר 'המגפה הסמוקה'
מאת ג'ק לונדון. הוצאת נהר.
תרגום מאנגלית: ניצה פלד

למרות שנכדיי שכנעו אותי להיות חובב סדרת הסרטים 'מלחמת הכוכבים' והניעו אותי לקרוא את ספרי הארי פוטר (באנגלית כמובן), איני נוהג לקרוא ספרי מדע בדיוני בדרך כלל. לפני זמן מה, חבר המליץ לי על הספר 'המגפה הסמוקה' מאת ג'ק לונדון, והשתכנעתי שיש דבר מה בדבריו. הספר, שנכתב לפני יותר ממאה שנה – בשנת 1912, מתאר התפרצות כלל עולמית של מגפה, ששמה קץ לתרבות האנושית, כפי שהמחבר הכיר אותה וכפי שניבא אותה. בספרו, לונדון מתאר את אמצעי התחבורה והתקשורת, כפי שאנו מכירים אותם היום, פחות או יותר, אך הסיבה להתעניינות הגוברת בספר בימים אלה, נובעת מתיאורו את מערכת השלטון הפוליטי העתידי.

בספר, הסבא, שהיה פרופסור לספרות בקליפורניה בעת התפרצות המגפה, מספר לנכדיו, 60 שנה מאוחר יותר, על האירועים ששמו קץ לאנושות, כפי שהכיר אותה. הוא מספר לילדים (כולם בנים משום מה) על פלאי התקופה, וזאת בשעה שהמחבר עצמו חי וכותב כמאה שנה לפני האסון המתואר. הסבא מדהים את נכדיו עם תיאורים של מסילות ברזל, שעדיין ניתן לראות את שרידיהן, על אנשים שדיברו דרך האוויר ועל ספינות האוויר, שבאמצעותן בעלי ממון ניסו לברוח לאזורים מרוחקים 'נקיים', אך לשווא!

אולם, התיאור המפתיע יותר מתייחס למשטר הפוליטי בארצות הברית, כאשר הממשל נשלט על ידי עשירים ובעלי הון. המחבר מתאר את המצב כך: "ג'ון ואן ווארדן, שהונו נערך ב-18 מיליארד דולר, היה הנשיא של מועצת אילי הכספים של אמריקה ולכן היה השליט של אמריקה. בנוסף, הוא ישב במועצת הבקרה הבינלאומית, שהייתה מורכבת משבעה אנשים, שלמעשה שלטו בעולם כולו. אב אשתו מילא תפקיד דומה בממשל לפני מותו. ניתן

לומר שהמשרה הלכה והפכה להיות עוברת בירושה".
הסבא ממשיך לספר על מר גורלה של האישה לאחר המגיפה, למרות ששרדה. כל אחד יכול לדמות מצב זה למציאות של היום ובמיוחד לשלטונו של דונלד טראמפ, נשיא ארה"ב, כפי שעשה מבקר הספרות של הארץ, אורין מוריס, במוסף 'ספרים' מה-17.3.17.

האנגלית בספר היא פשוטה יחסית, וזאת כי הבנים הצעירים (להם מספר הסבא על אירועי התקופה) הנם למעשה פראיים וללא חינוך רשמי, מפני שבעולם שאחרי המגיפה אין בתי ספר. הספר מתאים ללומדי אנגלית!

ספר זה ופרשנותו מעלים את השאלה, האם בני האדם יכולים להרוס במו ידיהם את העולם?

כבר בימי התנ"ך היו רשעים שכמעט הצליחו בכך (סיפור נוח, מקרה סדום ועמורה וכו'). לא חסרים מקרים בהיסטוריה שתרבויות שונות הביאו על עצמן שמד.

בספרו 'היסטוריה מקוצרת של הקדמה' כתב רונלד רייט על אירועים כאלה. לדבריו, העולם היה על סף מלחמה גרעינית מספר פעמים, אך השיעור הטוב ביותר נלמד ממקרה אי הפסחא, שבאוקיינוס השקט. כאשר מגלי העולם הראשונים הגיעו לאי זה, במחצית הראשונה של המאה ה-18, הם נדהמו לגלות אי שומם יחסית, בו ניצבים הפסלים הענקיים המפורסמים. מאוחר יותר, בעקבות מסעותיו של קפטן קוק, הנושא נחקר לעומק. הסתבר, כי האי היה פעם ארץ פורה עם אדמה עשירה ועצים רבים, חלקם נושאי פרי. בנוסף, לא נמצאה עדות לאסון טבע דוגמת בצורת, התפרצות הר געש או מגפה. הסיבה לשינוי שהתרחש על אדמת האי, הייתה נעוצה במה שהמחבר מכנה 'פולחן הפסלים', שהיה נפוץ ברחבי פולינזיה. כל שבט שאף להקים פסלים יותר גדולים, לכבוד אבות השבט. בנייה זו דרשה משאבים עצומים – עצים, חבלים עשויים חומרים טבעיים וכמובן, כוח אדם! כך תושבי האי ניצלו עד תום את כל מה שהיה להם ונשארו ללא מזון ומחסה.

גם כיום לא חסרים אתגרים המאיימים על האנושות, ובימים אלה אנו עדים לאחד מהם – שינוי אקלימי והתחממות כדור הארץ. לא מזמן שמענו במועדון בהזורע הרצאה, המסבירה את המתרחש ואת הסכנות האורבות לנו. מה אנו עושים למנוע את התרחיש הגרוע ביותר? העתיד בידיו!!

וכדברי רונלד רייט: "העולם צמח ונעשה קטן מכדי לסלוח לנו על כל שגיאה גדולה".

*פורסם ב'בשער' 9/8/18

'כי תשא' ו'ויקהל': עגל ומגיפה

לאחר מתן תורה וקבלת עול מצוות בפרשת 'משפטים', עולה משה לשמיים, ללמוד את התורה מאלוהים בכבודו ובעצמו: "וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֲנָן, וַיַּעַל אֶל-הָהָר; וַיְהִי מֹשֶׁה, בְּהָרַ, אַרְבָּעִים יוֹם, וְאַרְבָּעִים לַיְלָה." (שמות כ"ד, י"ח)

בין שאר המצוות, ההלכות והמנהגים, המקרא מקפיד מאוד על נושא ההיגינה ומדבר במפורש על סכנת המגיפה: "כִּי תִשָּׂא אֶת-רֹאשׁ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, לִפְקֻדֵיהֶם, וְנִתְּנוּ אִישׁ כַּפָּר נִפְשׁוֹ לֵה', בְּפִקֹּד אֲתָם; וְלֹא-יִהְיֶה כָהֶם נִגָּף, בְּפִקֹּד אֲתָם." (שמות ל', י"ב)

המסורת מסבירה את הקשר בין הכופר (מחצית השקל לגולגולת) לבין הרחקת המגיפה, בכך שאסור למנות בני אדם (עין הרע?!). אז מה עושים? – גובים חצי שקל מכל אדם, וסופרים את חצאי השקלים. חוכמה יהודית טיפוסית... והיכן ההיגינה האישית?

"וְעֲשִׂיתָ כִּיֹּר נְחֹשֶׁת, וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת--לְרַחֲצָהּ; וְנִתְּתָה אֹתוֹ, בֵּין-אֶהָל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ, וְנִתְּתָה שָׁמָּה, מָיִם. וְרַחֲצוּ אֹהֲרָן וּבְנָיו, מִמֶּנּוּ, אֶת-יְדֵיהֶם, וְאֶת-רַגְלֵיהֶם. כִּבְאֵם אֶל-אֶהָל מוֹעֵד, יְרַחֲצוּ-מֵיִם-וְלֹא יָמָתוּ; אוֹ כִּגְשָׁתֶם אֶל-הַמִּזְבֵּחַ לְשָׂרֵת, לְהִקְטִיר אִשָּׁה לָהּ. וְרַחֲצוּ יְדֵיהֶם וּרַגְלֵיהֶם, וְלֹא יָמָתוּ; וְהִיִּתְּהָ לָהֶם חֵק-עוֹלָם לוֹ וְלִזְרָעוֹ, לְדוֹרֹתָם." (שמות ל', י"ח – כ"א)

והרי לנו ההנחיה הראשונה, שבזכותה ניצל העם היהודי ממגפות ומחלות. ולכל מי שיש ביקורת (מוצדקת!) על עקרונות יהודיים בנושאי פולחן, מעמד האישה, חופש הבחירה וכו', את ניקיון הגוף, שנצרב בכל יהודי עם לידתו, לא ניקח מאבותינו. ובימי קורונה אלה, כדאי לזכור זאת וגם, כמו שאמר רבי נחמן מברסלב: "והעיקר-לא לפחד כלל...".

ארבעים יום נעדר משה מצאן מרעיתו, בקבלו את התורה. במבחן הציפייה למנהיג נכשלו בני ישראל כישלון מחפיה. ואהרון, שהוא כהן ואינו נביא ומנהיג, נכנע לדעת הקהל. הקמת עגל זהב לאחר קבלת האלוהות המופשטת, הבלתי נראית, היחידה והייחודית - היא צלם בהיכל, חטא בלתי נסלח, ושבר גדול ביחס שבין העם לאלוהים.

"וַיִּדְבֹר ה', אֶל-מֹשֶׁה: לֵךְ-רַד--כִּי שָׁחַת עַמִּי, אֲשֶׁר הֵעֵלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. סָרוּ מִהֶר, מִן-הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם--עֲשׂוּ לָהֶם, עֲגֹל מִסֹּכָה; וַיִּשְׁתַּחֲוּ-לוֹ, וַיִּזְבְּחוּ-לוֹ, וַיֹּאמְרוּ, אֵלֶּה אֱלֹהֵינוּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵעֵלֵנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם." (שמות ל"ב, ז'–ח')

משה, ברדתו מההר עם לוחות הברית, שומע את הבשורה הקשה מאלוהים. אילו משה היה סופרמן ומאמין מוחלט – הוא היה צריך להגיב מיד. אבל משה, אנושי כאחד האדם, עדיין קיווה שהדברים נראים קצת אחרת, אך:

"וַיְהִי, כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל-הַמִּחֲנֶה, וַיִּרְא אֶת-הָעֲגֹל, וּמַחֲלָת; וַיַּחֲר-אַף מֹשֶׁה, וַיִּשְׁלַךְ מִיָּדוֹ אֶת-הַלְּחָת, וַיִּשְׂבֵר אֹתָם, תַּחַת הָהָר." (שמות ל"ב, י"ט)

כן, גם משה מאמין רק למה שרואות עיניו, לפחות במקרה הזה. זהו, לדעתי, רגע שבו התנ"ך מתגלה בגדולתו (אחד מיני פעמים רבות), ומציג את משה כאדם עם רגשות וחולשות של בן אנוש. על חטא שכזה אי אפשר לעבור לסדר היום. העגל נשרף והעם ניגף:

"וַיִּגַף ה', אֶת-הָעָם, עַל אֲשֶׁר עֲשׂוּ אֶת-הָעֲגֹל, אֲשֶׁר עָשָׂה אֹהֲרָן." (שמות ל"ב, ל"ה)

אך עם ישראל נופל וקם, ואלוהים מבין, שגם אם עמו לא משהו, הוא כנראה "הכי טוב שיש", ולוחות הברית ניתנים למשה במועד ב'. בד בבד מתבצעת, הלכה למעשה, הקמת המשכן, שהוא סמל פגאני מפואר לעם הסוגד, מאז ועד היום, לעגלי זהב.

"והנה קָרַן עוֹר פָּנָיו"
משה מוריד את לוחות הברית החדשים.
ג'יימס טיסו (1836-1902).

■ שבת שלום!

"אין עושר כבריאות,
ולא נעימות כמו לב
הטוב."

- רבי שלמה אבן גבירול

ניסים שבשגרה / מאיה ויינברג

זֶה הָרִי לֹא פָחוֹת מִנֶּסֶס שֶׁהַבְּקָר קָם עַל מְקוֹמוֹ
מִתְקִים וּמִמְשִׁיךְ.
הָאֲדָמָה לֹא רוֹעֵדֶת, מְכוֹנֶת הַכְּבִיסָה גַם שׁוֹטְפֶת
גַּם סוֹחֶטֶת, הַחֶשְׁמֶל זֹרֵם בְּמִסְלּוֹלוֹ הַחֶשְׁאִי.
הַלֵּב לֹא קָרֵס, הַבֶּטֶן לֹא פָקְעָה
יוֹם חָדָשׁ אוֹזֵר אִמָּץ וּבָא
עוֹמֵד לוֹ הַפֶּחַ לְצֵאת אֶל הַדֶּרֶךְ
יְכוֹל הֵיָה לְהִיּוֹת אַחֲרַי
(אֶת זֹכְרָת
וְנִזְקָרַת)

מתוך הספר 'שטחים פתוחים',
הוצאת ספרי עתון 77, 2015.

לוח מודעות

פעילות גילאור בצל הקורונה

בשבועיים האחרונים עמותת גילאור נערכה לתרחיש של מצב חירום בו יסגר מרכז הוותיקים ואופי השירות לאזרחים הוותיקים במועצה ישתנה.

העמותה בשיתוף עם המועצה, מציעה לכל תושבי המועצה הוותיקים ביקורי בית ואוזן קשבת, ארוחות חמות בתשלום עד הבית, סיוע בהבאת תרופות וקניות לבית, סיוע בשימוש בטלפונים חכמים ומחשבים, ונותנת מענה לכל הפניות והבקשות.

התקופה הקרובה תהיה מאתגרת לכולנו, וצוות החירום של גילאור מחוייב לתת את המענה המיטבי לכל ותיקי המועצה.

בכל שאלה או בקשה אפשר לפנות אלינו ונשמח לסייע.
טלפון גילאור: 04-9598513.

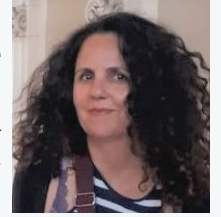
בריאות טובה לכולנו,
צוות גילאור

חברים שזקוקים לעזרה ולא משיגים בטלפון את גילאור,
יכולים להתקשר ישירות אלי:
אברהם לוי 054-8808483

איחולי בריאות לכולם!

10 שאלות ותשובות עם אסנת אלפסי

גיל: 50. **מצב משפחתי:** חיה בזוגיות מזה 16 שנים עם אלישע כהן. אימא של איתמר (14) ושל התאומים גאיה ונועם (10). **מקצוע:** בעלת תואר ראשון בתיאטרון חברתי ותואר שני בטיפול באומנויות. בעבר הקימה מגמת דרמה ותיאטרון ולימדה באורט יוקנעם. בשנים האחרונות מטפלת באומנויות, תוך התמחות בטיפול באמצעות דרמה וסיפור. מרכזת ומדריכה צוות של 34 מטפלים בעזרת אומנויות, המשתייכים למתי"א של המועצות האזוריות מגידו, יוקנעם וגלבע. כחלק מתפקידה, מלווה גם צוותים בבתי הספר, העובדים עם ילדים בעלי אבחנות פסיכיאטריות. לצד זה, מטפלת פרטית בקליניקה שהקימה בהזרוע.

1. זיכרון מעניין מהילדות?

אני בסוף כיתה ט'. באותה תקופה לא הייתה ביוקנעם עילית, היכן שגדלתי, מסגרת לימודית תיכונית לאחר גמר חטיבת הביניים, והתלמידים למדו בבתי ספר מחוץ למקום. כולנו עברנו מבית ספר אחד למשנהו, בחיפוש אחר מקום שיקלוט אותנו. אחד מהמקומות הללו היה אורט טבעון, שאליו רציתי להתקבל למגמת התיאטרון הנכספת. ביקשו מאיתנו, 'ילדי החוף' בטבעון, לעבור מבחנים פסיכומטריים שהיו ברובם מתמטיים (מקצוע שמאז ומתמיד היה אצלי 'חולייה חלשה'). בסוף אותו יום מבחנים ישבנו, אני ואבי, מול נציג בית הספר, שאמר שהמגמה המתאימה לי היא מגמת מזכירות, ושלעניות דעתו לא אוכל לעשות בגרות מלאה.

אני זוכרת שנעלבנו, אני ואבי, מאחר שהייתי תלמידה טובה ורציתי תעודת בגרות מלאה, עם התמחות במקצועות הומניסטיים, בהם הייתי חזקה. בצד זה שהרגע היה מעליב ומשפיל, הוא היה גם רגע מכונן, שבו החלטתי שאף אחד לא יגדיר אותי ושלאלן שאפנה בעתיד - אני זו שאחליט מה מתאים לי ללמוד, ולא להפך.

בנסיעה חזרה הביתה, אבא שלי הציע לי להישאר בתיכון ביוקנעם ולהיות בקבוצה הראשונה שתיגש לבגרות, וכך היה. הייתי, למעשה, בכיתה הראשונה של תיכון אורט. אני זוכרת שבכל קבלת תואר, חשבת על אותו אדם, שסבר שלא אוכל להיות יותר מאשר מזכיר.

2. מה הדבר האחרון שחיפשת ב'גוגל'?

"השפעות ריבוי השימוש במסכים על ילדים ובני נוער". חיפשתי מאמרים שסייעו לאחת המוזכרות שאני מנחה, בהכנת הצגת מקרה לקבוצת ההדרכה, סביב הנושא המאוד אקטואלי כיום, במציאות החדשה של התמכרות בני הנוער למסכים. חיפשתי במיוחד חומר שעוסק בהשפעות החשיפה המוגברת על המוח, ועל התגברות החרדה והדיכאון אצל בני נוער כיום.

3. מהו התחביב הכי משמעותי שלך כיום?

קריאת ספרים. אני קוראת מהר והרבה ואוהבת ספרות עברית, קלאסיקות וגם ספרות עכשווית. קוראת כל יום לפני השינה. כמו-כן, אני כותבת יומנים מאז היותי בת 8 ועד היום. אני מעלה ביומן הגיגים ומחשבות. בשנים האחרונות, עם החשיפה שלי לנושא הפסיכולוגיה החיובית, אני משתדלת לכתוב גם הכרות תודה. אומרים שזה עוזר לחיים שמחים יותר!

4. מהו החטא הקטן שלך ("הגילטי-פלזר")?

אני מעשנת. זה לא על בסיס קבוע, אלא לעיתים רחוקות, אבל יש רגעים של עצב, כמו לאחר האזכרה השנתית של חברתי הטובה, שנהרגה בגיל צעיר, שבו אני עוצרת עם סיגריה, לבד, מול איזה שדה ומעשנת. וגם רגעים של כוץ, בהם אני מתיישבת בחוף מול הנחל, או עוצרת בשולי הדרך מול נוף מרגיע, ומעשנת להנאתי.

5. אם היו נותנים לך שעה – היכן בעולם היית רוצה להיות?

אני מתגעגעת ורוצה לחזור להודו, לחוף מסויים בגואה, היכן שהייתי לפני כ-25 שנה. אני זוכרת טבע יוצא דופן, חופים יפהפיים ושקיעה מדהימה - עצי קוקוס שנפלים אל המים, נשים עם סלי פירות על הראש ואני יושבת מול הים בשקט.

6. מהו הפספוס שלך?

לא עשיתי אף פעם "רילוקיישן". לא יצא לי לחיות חיים אחרים בתרבות אחרת. הייתי רוצה לחיות תקופת זמן באיטליה או בניו-יורק. טיילתי עם אלישע, לפני כמה שנים, באיטליה והגענו לעיירת סטודנטים יפהפייה, וזה היה רגע כזה של 'חבל ש...'

7. משהו שאת שואפת להגשים בעתיד?

לחזור להיות 'אזרחית העולם הגדול' – לעשות, כפי שעשיתי בצעירותי, מסעות בעולם, לחזור לטייל במזרח, אבל הפעם עם אלישע ועם הילדים. הלוואי שהיה לי יותר זמן וכסף... ויכולתי לממש שאיפה זאת. אולי זה עוד יקרה בעתיד.

8. ספרי משהו שלא יודעים עלייך.

את עבודת התזה שלי לתואר שני עשיתי על סבתא שלי, אימא של אבי. הייתה לי סבתא יקרה, שהייתה בילדותי מרפאת הקהילה. סוג של מה שנקרא היום 'שמאנית'. סבתא שלי הייתה אישה דתייה וצנועה, שתקשרה לקבלת ידע מצדיקים, הכינה תרופות בית מיוחדות וברכה ברכות מרפאות את מטופליה. היא ידעה הרבה דברים לפני שקור... וזה היה מדהים. היא עשתה כל זאת בהתנדבות ומי שרצה בכל זאת לשלם, תרם לבית הכנסת.

אני זוכרת איך ביוקנעם ובסביבה, היו רבים שעלו אליה לרגל, ולאחר מותה סיפרו לי כמה היא עזרה להם. חשבתי שאני חייבת לאסוף את הסיפורים ולכתוב עליה, וכך עשיתי.

בעקבות סבתא שלי, גם אני חקרתי והתנסיתי בעולם השמאני – נסעתי ללמוד אצל אחד ממורי השמאן בשבדיה. הייתה תקופה שהיו לי מעגלי ריפוי של נשים בדרכים השמאניות, בעיקר באמצעות תיפוף. כיום אני פחות עוסקת בכך, אך זה תמיד יישאר חלק ממני.

[אלישע מוסיף: כאשר הכרתי את אסנת, היא הייתה בתוך העולם השמאני ואני הצטרפתי לא פעם למעגלים שקיימה].

9. תכונה אחת בך, שהיית שמחה להיפרד ממנה.

דחיניות. כל מה שאני לא אוהבת, אני מנסה לדחות לנצח. כמו-כן, אני בלגניסטית. כשאני מבשלת הכל מפוזר מסביב במטבח. טוב שיש לי לצדי בעל 'יקה' שמסדר אחריי.

10. משהו שמעציב אותך ומשהו שאת אוהבת בהזרוע?

לא אוהבת: לא אוהבת את המילים 'תקנון' ו'תקדים'. מאז שהגעתי להזרוע, לפני 14 שנים, שמעתי את המילים האלו המון! אני מרגישה שבכל פעם שלא רוצים להתמודד עם מצב מורכב או חריג, נתלים בתקנונים וחוששים מתקדימים.

אוהבת: הקיבוץ הוא מקום יפהפה. אני מכירה תודה על כך שאני חיה ממש בתוך הטבע. רק פותחת את הדלת ויכולה לראות את זרימת הנחל ליד הבית. מייסדי הקיבוץ ידעו לבחור מקום נפלא, ועל כך שזכיתי לחיות כאן, אני מברכת כל יום.

תודה לאסנת אלפסי על גילוי הלב והנכונות לחשוף מעט מעצמה

לכולנו. להתראות בעיתון הבא עם "גיבור" או "גיבורה" נוספים שמוכנים לחשוף בפנינו מעט מרחשי, הרהורי וסודות ליבם. ובינתיים, תחשבו מה אתם הייתם עונים. ראיון: דני נהב